

Nämnd

Datum

Betänkande Några frågor i skyddslagstiftningen SOU 2018:26

Sammanfattning

Borlänge kommun ställer sig generellt positiv till Kommitténs samtliga förslag på ändringar i skyddslagen (2010:305) och tillstyrker alla förslag till ändring i de frågor Borlänge kommun valt att yttra sig.

Skyddslagen, liksom övrig lagstiftning på området gällande totalförsvaret behöver en översyn för att kunna möta dagens förhållanden beträffande totalförsvarets krav, gråzonsproblematiken och den ständigt tekniska utvecklingen som löpande presenterar nya utmaningar.

Genomgående uppfattar Borlänge kommun att Kommittén genom sina förslag till ändringar moderniserar och skapar förutsättningar för skyddslagen att möta dagens säkerhetspolitiska kontext och den inriktning på totalförsvaret som följer av detta.

Den tekniska utvecklingen har skapat nya hot mot skyddsobjekt i form av obemannade farkoster och här välkomnar vi att tillträdesförbudet förtydligas liksom skyddsvakters befogenheter att ingripa. Borlänge kommun anser att dessa föreslag till ändringarna är ett steg i rätt riktning för att kunna möta detta hot.

Generellt uppfattas rådande lagstiftning inom främst totalförvarsområdet lida av svårigheten att kunna möta gråzonsproblematiken till följd av nu gällande distinktion mellan fred och krig i svensk lagstiftning. Borlänge kommun anser nämligen att idag gällande lagstiftning generellt är anpassat till antingen fred eller krig. Förhållanden däremellan uppfattas vara svåra att hantera och därför välkomnas förslag till ändringar i skyddslagen som uppfattas öka möjligheten att hantera nämnd gråzonsproblematik bättre. Det är därför positivt med en utvidgning och ett förtydligande av möjliga skyddsobjekt inom posthantering och den svenska försörjningsberedskapen, liksom förslaget till att ge regeringen möjlighet även att i annan tid än enbart under höjd beredskap kunna besluta med, utifrån totalförvarsförmågan, en utökning av möjliga skyddsobjekt.

Borlänge kommun konstaterar att delar av delbetänkandet rör verksamheter som saknar anknytning till kommunens verksamheter och kompetens. Borlänge kommun har mot bakgrund av detta därför valt att avstå ifrån att yttra sig närmare beträffande:

- Förslag till ändring enligt avsnitt 5.4.2
- Kommitténs bedömning i avsnitt 6

Ny undersökning som bör beaktas

Den förändrade säkerhetspolitiska kontexten och de förändrade kraven på totalförsvarsplaneringens gör att översynen på skyddslagstiftningen välkomnas av Borlänge kommun. Vi vill dock trycka på att det vidare behövs en liknande översyn på fler lagstiftningsområden som rör totalförsvaret mot samma bakgrund.

Avsnitt 4.3.1 Statliga förvaltningsbyggnader och byggnader och områden m.m. som används för upprätthållande av allmän ordning m.m.

Borlänge kommun tillstyrker förslaget gällande en förändring i dispositionen enligt Kommitténs förslag.

Avsnitt 4.3.2 Anläggningar och områden m.m. för ledning av räddningstjänsten m.m.

Borlänge kommun tillstyrker förslaget till att göra en uppdelning av nuvarande 4 § 4 i två punkter enligt Kommitténs förslag. Detsamma gäller förslaget avseende punkternas innehåll.

Beträffande ändring i uppräkningsdelen av den i förslaget nya 4 § 5) ser Borlänge kommun ändringen och förtydligandet samt utvidgningen som positiv och i linje med totalförsvarets ambitioner idag.

Avsnitt 5.3.3 Militära fordon tillförs som möjliga skyddsobjekt

Att militära fordon tillförs uppräkningsdelen av möjliga skyddsobjekt uppfattar Borlänge kommun som ett naturligt nästa steg. Avvägningen som Kommittén gör gällande vilka fordon som omfattas upplevs rimlig att det är funktionens skyddsvärde i sig som är den avgörande faktorn huruvida ett fordon beslutas som skyddsobjekt eller inte.

Avseende utmärkning av militära fordon som beslutats vara skyddsobjekt enligt förslaget ställer sig Borlänge kommun dock frågande till. Borlänge kommun delar visserligen Kommitténs slutsats att det skapar en tydlighet för allmänheten som bidrar med upplysning för enskilda att fordonet är ett skyddsobjekt och vad detta innebär. Däremot är ställer vi oss frågande till hur detta ställer sig till att värna skyddsbehovet, då det samtidigt blir tydligt utmärkt vad som är särskilt skyddsvärdt i exempelvis en eskort. Borlänge kommun föreslår därför att uppmärkning av militära fordon som skyddsobjekt bör sträcka sig till tillfällen då fordonen gör uppehåll så som nattvila eller annat längre uppehåll.

Borlänge kommun tillstyrker förslaget att militära fordon tillförs som möjliga skyddsobjekt och ställer sig positiv till Kommitténs utveckling av förslaget gällande vilka militära fordon som bör omfattas, men reserverar sig för utmärkningen av skyddsvärda militära fordon där vi anser att röjandet av skyddsvärdet generellt kan stå högre än en tydlig anvisning för den enskilde.

Avsnitt 7 Beslut om skyddsobjekt under extraordinär händelse

Utvidgningen av nuvarande skrivning till att inte gälla bara under höjd beredskap uppfattas som ett steg en riktning som möjliggör att lagstiftningen moderniseras på så vis att den anpassas till rådande säkerhetspolitiska kontext med hybridkrig och gråzonsproblematik. Förslaget från Kommittén anses av Borlänge kommun skapa utrymme i lagstiftningen som ökar förmågan i samhället att kunna möta potentiella antagonister som skulle nyttja omständigheterna att läget är ansträngt. Detta anses öka totalförsvarets förmåga till att värna samhällets funktionalitet och robusthet genom att skyddet kan ökas utan att beredskapen behöver höjas.

Borlänge kommun tillstyrker mot bakgrund av ovan förslaget i den lydelse så som Kommittén föreslår.

Avsnitt 10.2 Förslaget till tydliggjort förbud

Förtydligandet anses modernisera lagstiftningen och täcka upp en lucka i densamma. Det är nödvändigt att det råder en tydlighet i frågan gällande tillträdesförbudet och att detta sträcker sig till att omfatta fjärrstyrning av obemannade farkoster. Diskussionen som förs i delbetänkandet kring hur en lydelse kan framställas som är teknikneutral känns rimlig, liksom var gränsdragningen går kring vad som är behörig och obehörig fjärrstyrning. Borlänge kommun instämmer i den diskussion som förs kring att förtydligandet av tillträdesförbudet behöver ta höjd för även framtida användningsområden av tekniska hjälpmedel så som drönare. Svårigheten ligger i att gällande lagar och regler ska kunna hålla jämna steg med den snabba utvecklingen som sker inom framförallt tekniken, men Borlänge kommun uppfattar att förtydligandet formuleras på ett sätt som fångar upp det väsentliga samtidigt som det inte är för snävt och riskerar att vara verkningsslöst inom en snar framtid.

Borlänge kommun tillstyrker mot bakgrunden av ovan förslaget till tydliggjort förbud.

Avsnitt 12.3 En ny regel om ingripandet mot drönare och andra obemannade farkoster

Bestämmelsen uppfattas göra det tydligt för skyddsvakter att ingripa och när, vilket Borlänge kommun ställer sig positivt till och vi håller med i Kommitténs resonemang att en bestämmelse bör införas i skyddslagen utifrån att skyddsvakter inte ska behöva tillämpa reglerna om ansvarsfrihet vid genomförande av tjänsteåtgärder.

Borlänge kommun anser att det behövs ytterligare och en mer omfattande utredning kring metoder för ingripande som tillåts för skyddsvakter (både militära- och civila) i syfte att ge sådan bevakningspersonal rätt verktyg för att kunna ingripa mot drönare och andra obemannade farkoster. Borlänge kommun tillstyrker dock kommitténs förslag.